

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande gällande Samråd havsplaner för Sverige

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram förslag till tre statliga havsplaner för Sverige där Östhammars kommun berörs av havsplan för Bottniska viken. Havsplanerna blir vägledande för myndigheter och kommuner när de planlägger, ger tillstånd eller förvaltar havet.

Förslagen till havsplaner tagits fram efter samverkan med andra myndigheter och efter dialog med branschorganisationer, intresseföreningar, kustkommuner och grannländer. Planerna ska förena näringspolitiska mål, sociala mål och miljömål. En havsplan är en strategisk plan med stora drag och få detaljer.

Östhammars kommun har berett ärendet i bred samverkan mellan tillväxtkontoret, tekniska förvaltningen och strategiska enheten samt erbjudit flera lokala organisationer, föreningar och företag som kan beröras av planen att bidra med underlag till yttrandet. Inga externa synpunkter har inkommit till kommunen.

Östhammars kommun lämnar följande yttrande på förslag till havsplan för Bottniska viken. Havs- och vattenmyndigheten har framförallt önskat synpunkter inom tre frågeområden (1-3). Kommunen lämnar också ett mindre antal övriga synpunkter (4):

1. Planens ställningstaganden om användning i olika områden

Östhammars kommun saknar en beskrivning av havsplanernas möjliga påverkan på utveckling av anläggningar av samhällsintresse längs kusten. Flera typer av anläggningar kan ha en omfattande påverkan på kommunens framtida utveckling, som brackvattenverk och avloppsreningsverk. Bedömer HaV att havsplanens ställningstagande om attraktiv livsmiljö i havsområdet utanför Östhammars kommun påverkar möjligheterna att anlägga denna typ av anläggningar längre in längs kusten?

Östhammars kommun har i Strategi för vindbruk från 2011 samt Översiktsplan 2016 beskrivit att havsbaserad vindkraft inte är lämplig med hänsyn till en känslig landskapskaraktär. Däremot har kommunen inte tagit ställning till andra typer av energiutvinning som till exempel vågkraft. Vi önskar därför tydliggörande om möjlighet för vågkraft och övriga områden inom blå teknik att samverka med annan utpekad användning av havsområdet, till exempel attraktiva livsmiljöer.

2. Ytterligare konsekvenser relevanta för havsplanering – synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningarna och hållbarhetsbedömningarna

Östhammars kommun saknar fördjupade beskrivningar av hur kulturmiljölämningar som vrak kan påverka användningen av havsområdet och hur vi kan planera kustområdet på kommunal nivå för att undvika att skada dessa intressen.

Kommunen önskar tydligare skrivningar kring risker för utsläpp från fartygstrafik, då många farleder för yrkestrafik möts i kommunens havsplaneområde. Området är klassat som attraktiv livsmiljö med mycket höga naturvärden. Därför bedömer Östhammars kommun att det krävs fördjupade skrivningar kring vilka underlag till åtgärder havsplanen kan arbeta för eller bidra till, i syfte att minska risk för olyckor med olja eller kemikalier.

Kopplat till ovanstående önskar kommunen också att det i planen tydliggörs hur miljörisker från sjunkna miljöfarliga vrak kan påverka planområdena. Inom Östhammars kommuns havsplaneområde finns Mundogas som förliste år 1966.

3. Ytterligare befintliga planerings- eller kunskapsunderlag

Östhammars kommun har tillsammans med övriga kustkommuner i Uppsala län samt kustkommunerna i Gävleborgs län arbetat fram planeringsunderlag inom projektet *Utveckling av planeringsunderlag för båtutrustning och rörligt friluftsliv i Upplands och Gävleborgs skärgårdar*. Projektet har medfinansierats genom KOMPIS-medel från Havs- och vattenmyndigheten förmedlade av länsstyrelserna i båda länen. Underlaget är GIS-lagt och håller på att kvalitetssäkras. Materialet omfattar kartläggning av farleder och platser/noder längs kusten som är viktiga i det regionala perspektivet, för besöksnäring och för det rörliga friluftslivet.

Östhammars kommun tycker att det är viktigt att kopplingen och de ömsesidiga beroenden och samband som finns mellan land, kust och hav tydliggörs i havsplanerna. Attraktiva och livskraftiga kustmiljöer skapar också förutsättningar för intressena till havs. Det gemensamma kuststråket för Uppsala och Gävleborgs län som vi uppmärksammat genom KOMPIS-projektet består av många unika miljöer, inte minst för det rörliga friluftslivet, som det finns skäl att beakta i havsplanen. Såväl kuststråket som farleden ligger inomskärs och påverkas inte officiellt av havsplanens nationella intressen. Kusten och skärgårdsmiljön är dock en central del både för den lokala och regionala utvecklingen. Materialet bör kunna användas som ett kunskapsunderlag till havsplanen och havets betydelse för kustnära turism och friluftsliv lyftas fram.

Östhammars och Tierps kommuner tar också fram ett ytterligare planeringsunderlag inom samma projekt, som beskriver naturvärden i grunda vikar. Materialet kommer att sammanställas under 2018 och resultatet kommer att beskriva en klassning av naturvärden i grunda vikar, vilket kan kopplas både till riksintresse för yrkesfiske och attraktiva livsmiljöer. Materialet bör användas som ett kunskapsunderlag till utvecklingen av havsplanerna.

4. Övriga synpunkter

Kartorna i den tryckta versionen av hasvplanen är svårlästa. Det skulle öka läsförståelsen om kartan under varje tema delades upp i tre geografiska delar, precis som plankartan är uppdelad.

Östhammars kommun har tidigare svarat på en enkät om underlag till havsplanerna år 2014 och kommunen har yttrat sig om förslaget i dialogskedet år 2017. Liksom i dessa skrivningar vill kommunen poängtera att de två hamnarna Hargshamn och Forsmarks hamn är mycket viktiga hamnar för Östhammars kommun och för Sverige, liksom farlederna ut och in från dessa hamnar.

Östhammars kommun vill också påpeka vikten av att havsplanerna bör skapa de planförutsättningar som går för att underlätta för ett småskaligt kustnära yrkesfiske, som är viktigt för det lokala och regionala näringslivet liksom för kulturmiljön längs kusten.